

20 april 2017

nummer 89

Geachte heer/ mevrouw Snoey Kiewit,

Hierbij ontvangt u de nieuwsbrief van IVM Caring Capital van april 2017. Deze maand vragen we uw aandacht voor de volgende onderwerpen:

- Zachte en harde data
De Caring Capital View van april 2017, door Hans Molenaar, CIO.
- Grootbanken stimuleren kantoorvergroening
- Wetsvoorstel: UBO-gegevens deels in handelsregister
- Duitse superbatterij voor opslag groene stroom
- Levenstestament belet meerderjarigenbewind
- AFM anticipeert op afloop aflossingsvrije hypotheek
- Consumptie en vertrouwen hoger, werkloosheid lager

We hopen en vertrouwen erop dat de informatie in deze artikelen voor u nuttig is en wensen u veel plezier bij het lezen.

Met vriendelijke groet,

Het bestuur van IVM Caring Capital

Ilco Snoey Kiewit, *Chief Commercial Officer*

Hans Molenaar, *Chief Investment Officer*

Hans Volberda, *Chief Executive Officer*

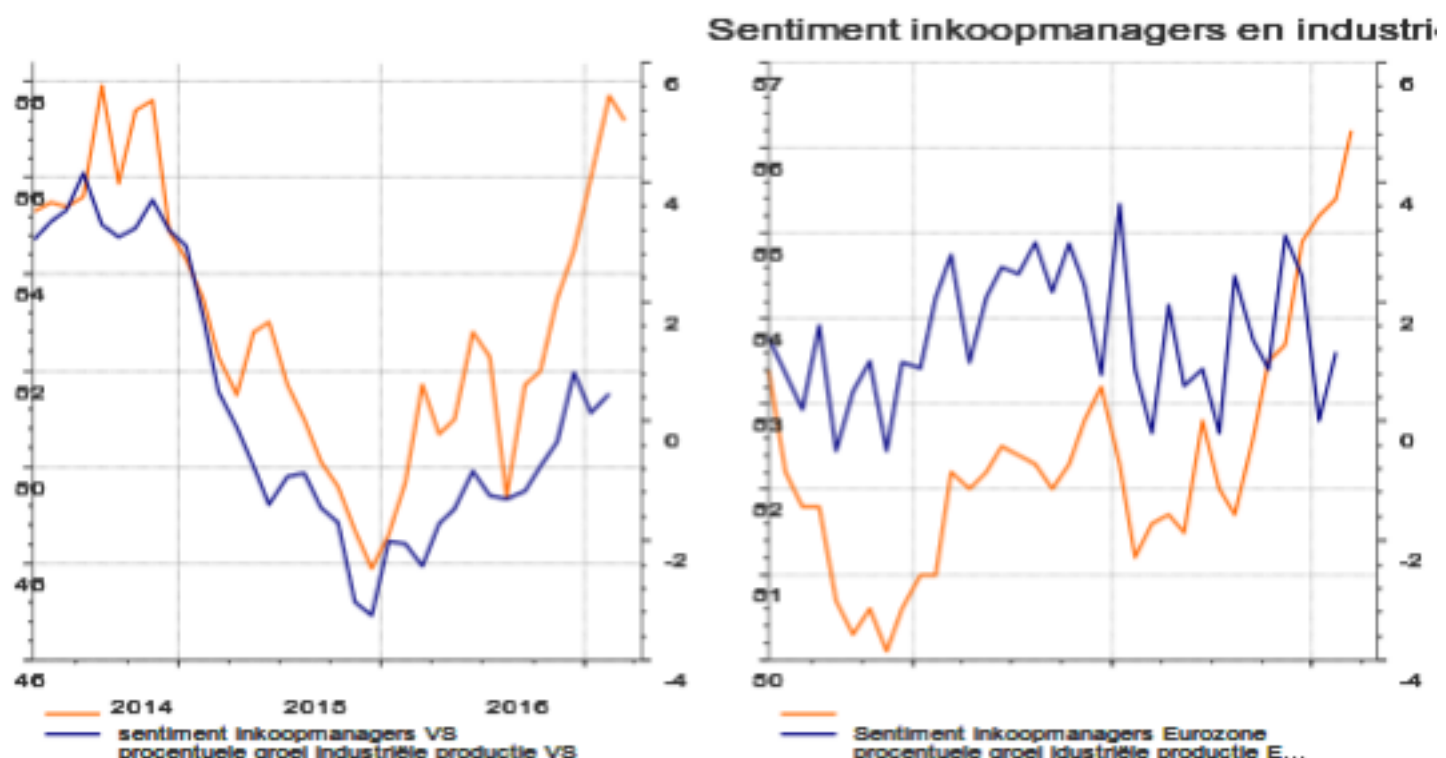
Zachte en harde data

CARING CAPITAL VIEW

Hans Molenaar, IVM Caring Capital CIO

Er zijn beleggers die vooral naar het verleden kijken om de toekomstige marktontwikkelingen te voorspellen. Hoewel er zeker lessen zijn te leren uit het verleden, baseren wij onze visie over toekomstige marktontwikkelingen vooral op het heden en op indicatoren die de richting aangeven van toekomstige economische ontwikkelingen. Goede indicatoren zijn bijvoorbeeld het consumentvertrouwen en de inkoopmanagersindex. Beide worden gezien als zachte data, omdat het gaat om sentimentsindicatoren. Stijgt het vertrouwen van consumenten, dan ligt het in de lijn der verwachting dat de consumentenbestedingen ook zullen toenemen. De inkoopmanagers van bedrijven zitten vóór in de cyclus. Zijn zij positiever gestemd, dan betekent dit dat zij verbeteringen zien en meer gaan inkopen. Daardoor zal vervolgens de industriële productie gaan stijgen. De consumentenbestedingen en industriële productie zijn harde data: er wordt daadwerkelijk méér uitgegeven en geproduceerd. Maar de laatste maanden is er iets bijzonders aan de hand. Zowel het consumentenvertrouwen als de inkoopmanagersindex zijn al een tijd aan het stijgen, maar de consumentenbestedingen en de industriële productie nemen slechts beperkt toe.

Hard volgt zacht

In bovenstaande grafiek ziet u de cijfers van de inkoopmanagersindex en de industriële productie voor de VS en de Eurozone. Sinds 2016 is er sprake van een flinke stijging van het vertrouwen van de inkoopmanagers. Toch is de industriële productie maar beperkt omhoog gegaan. Een vergelijkbaar beeld zien wij bij het consumentenvertrouwen en de consumentenbestedingen. De harde data bevestigen (nog) niet wat de zachte data al langere tijd aangeven. Wij denken dat dit de komende maanden wél gaat gebeuren en dat de harde data de zachte achterna gaan door zich eveneens positiever te ontwikkelen. De economische groei zet dus door, is onze verwachting. Die baseren we niet alleen op de positieve stemming, maar ook op de nog steeds toenemende werkgelegenheid. Daarnaast ontwikkelt de economie in andere belangrijke regio's als China en Japan zich eveneens voorspoedig.

Visie

Wij zijn nog steeds positief over de economische ontwikkelingen, al blijven er risico's op politiek gebied. President Trump gedraagt zich onvoorspelbaar en is zelfs van mening dat dit zijn kracht is. Het heeft ertoe geleid dat hij een groot deel van zijn verkiezingsbeloften tot nu toe niet is nagekomen. Daarmee gedraagt hij zich niet anders dan de traditionele politici, tegen wie hij zich zo heeft afgezet. Maar zijn onvoorspelbare gedrag leidt ook tot toenemende geopolitieke spanningen met Rusland en Noord-Korea. In Europa staat aanstaande zondag de eerste verkiezingsronde van de Franse presidentsverkiezingen gepland. De opiniepeilingen wijzen Le Pen en Macron aan als de winnaars, die het dan dus in de tweede stemronde tegen elkaar moeten opnemen. Opiniepeilingen zijn de afgelopen jaren echter erg slechte voorspellers geweest. Maar komen deze twee politici in de tweede ronde inderdaad tegenover elkaar te staan, dan is de kans wel erg groot dat Macron als winnaar uit de bus komt. Dit omdat dan zowel stemmers aan de linkerzijde als de meer conservatieve stemmers aan Macron de voorkeur zullen geven boven Le Pen.

Beleid

Vorige maand hebben wij de onderweging van aandelen teruggebracht van 10% naar 5%. Op basis van de positieve economische vooruitzichten en de positieve winstontwikkelingen bij de bedrijven hebben wij besloten de weging van aandelen weer teug te brengen naar neutraal. Wij zijn positief over de economische groei. Maar de politieke risico's en de hogere waardering van de aandelenmarkten weerhouden ons er vooralsnog van aandelen te overwegen. Omdat aandelen in de VS een hogere waardering hebben dan in andere markten, zullen wij de allocatie in Amerikaanse aandelen terugbrengen. De middelen die door deze verkopen vrij komen zullen wij, op grond van de wereldwijd hogere groei en de meer aantrekkelijke waardering, herbeleggen in opkomende markten. Als de verkiezingen in Frankrijk niet leiden tot nieuwe spanningen in de Eurozone, zullen wij de allocatie naar Europa eveneens vergroten.

Het performanceoverzicht van de modelportefeuille kunt u vinden op onze website: www.ivmcaringcapital.nl.

© IVM Caring Capital 2017. Niets uit dit document mag worden gekopieerd of verspreid zonder voorafgaande toestemming van de auteur.

[Naar boven](#)

Grootbanken stimuleren kantoorvergroening

Grote Nederlandse banken stellen op gunstige voorwaarden miljoenen beschikbaar aan vastgoedeigenaren die hun kantoorportefeuille willen verduurzamen. Ze nemen zelfs de scans voor hun rekening om de CO₂-uitstoot van commercieel vastgoed te bepalen. Ook kunnen eenmaal 'vergroende' kantoren rekenen op een rentekorting. ABN AMRO heeft een pot van 1 miljard euro klaarstaan en biedt vastgoedklanten volledige financiering van hun verduurzamingsprojecten aan. ING wil geen bedragen noemen, maar volgt een vergelijkbare strategie. Eind vorig jaar stuurde de bank zijn vastgoedklanten een brief waarin hen één jaar de tijd wordt gegeven om met concrete plannen te komen voor de verduurzaming van hun kantoorpanden. Doen ze dit niet, dan wordt hun vastgoed niet meer geherfinancierd.

2023: energielabel C of hoger verplicht

De gretigheid van de banken heeft alles te maken met de komst van nieuwe wetgeving. Vanaf 2023 moeten alle kantoorgebouwen in Nederland een energielabel C of hoger hebben. Daarbij staat label A voor zeer energiezuinig, terwijl het laagste label G naar vaak verouderde, slecht onderhouden en dito geïsoleerde gebouwen gaat.

Kantoorgebouwen met een energielabel D of lager mogen straks niet meer worden gebruikt en worden dan zo goed als waardeloos – ook als onderpand. Een woordvoerder van de ABN AMRO: "Bijna de helft van onze balans zit in stenen, zowel in hypotheek als zakelijk vastgoed. Wij verwachten dat ook voor andere typen vastgoed duurzaamheid een belangrijke eis wordt."

Doel: 15% verduurzaming per jaar

De bereidheid van de banken om te investeren in vergroening van het kantorenbestand is dus mede gemotiveerd door risicobeheersing. Maar ook voor de vastgoedeigenaren zelf loont het om te investeren in vergroening. Recent onderzoek van de Universiteit van Maastricht (in opdracht van de ING) maakt duidelijk dat kantoren met een energielabel C of hoger niet alleen méér waard zijn op de balans (gemiddeld 9%), maar ook hogere huurinkomsten (een plus van 10%) genereren. Overigens is er nog een lange weg te gaan. De ING heeft bijna 5 miljard euro in kantoren zitten, maar slechts 30% daarvan beschikt op dit moment over een energielabel C of hoger. De bank streeft naar een verduurzaming van 15% per jaar, zodat over zes jaar de hele portefeuille groen is.

Bron: *fd.nl*

Naar boven

Wetsvoorstel: UBO-gegevens deels in handelsregister

Op de overheidssite www.internetconsultatie.nl is het voorstel gepubliceerd voor een wet, die uitvoering moet geven aan de Europese richtlijn om de uiteindelijke belanghebbenden te registreren van (bepaalde) ondernemingen en rechtspersonen. Het gaat om invoering van het UBO-register, waarbij UBO staat voor *Ultimate Beneficial Owners*. In Nederland is het de bedoeling dat het UBO-register onderdeel wordt van het bestaande handelsregister en onder beheer komt van de Kamer van Koophandel. Het betreft in eerste instantie ondernemingen en rechtspersonen die nu al in het register moeten worden opgenomen. Er zijn echter nogal wat uitzonderingen, onder meer voor eenmanszaken, publiekrechtelijke rechtspersonen, verenigingen van eigenaren en kerkgenootschappen. Het wetsvoorstel definieert een UBO als de natuurlijke persoon die de uiteindelijke eigenaar is van, of zeggenschap heeft over, een onderneming of rechtspersoon. Niet zo vreemd dus dat sommige mensen al spreken van 'het rijkenregister', of zelfs het UBO-register vergelijken met de Quote 500. Familiebedrijven en werkgeversorganisaties zijn dan ook tégen het register. Dit omdat de deels publieke informatie daarin grootaandeelhouders kwetsbaar maakt voor ontvoering, chantage of ongewenste publiciteit.

Gedeeltelijk openbaar

Om aan de bezwaren tegemoet te komen is voorgesteld om niet alle UBO-gegevens publiekelijk toegankelijk te maken. Tegen betaling zullen alleen de volgende gegevens kunnen worden ingezien: naam, geboortemaand en -jaar, nationaliteit, woonstaat en aard plus omvang van het economisch belang in de betreffende onderneming of rechtspersoon. UBO's krijgen bovendien de mogelijkheid om de meeste van deze gegevens af te schermen, bijvoorbeeld als het gaat om een minderjarig of handelingsonbekwaam persoon, of als er sprake is van een aannemelijk risico op fraude, kidnapping, chantage, geweld of intimidatie. Wat betreft de niet-openbare UBO-gegevens (waaronder de precieze personalia) geldt dat deze uitsluitend zijn in te zien door de FIU-Nederland (Financial Intelligence Unit, de financiële inlichtingendienst) en door andere aangewezen autoriteiten. Notarissen vallen hier niet onder. Voor hen en overige Wwft-instellingen geldt wél een 'terugmeldingsplicht'. Dit betekent dat zij twijfels over de juistheid of volledigheid van de UBO-gegevens moeten melden bij de Kamer van Koophandel. Nalatigheid staat gelijk aan een economisch delict.

EU anti-witwasrichtlijn

De invoering van het UBO-register vloeit voort uit afspraken die een aantal EU-landen in 2015 hebben gemaakt bij het akkoord over de vierde Europese anti-witwasrichtlijn. De richtlijn geldt voor natuurlijke personen die een belang van 25 procent of meer hebben in een onderneming of rechtspersoon. Voor Nederland komt dit naar verwachting van de Kamer van Koophandel neer op rond de 1,5 miljoen juridische entiteiten, die hun UBO-gegevens moeten laten registreren. Na inwerkingtreding van de implementatiewet (uiterlijk 26 juni a.s.) hebben bedrijven nog anderhalf jaar de tijd om opgave te doen. Het UBO-register is niet hetzelfde als het centrale aandelenregister, waarvoor begin dit jaar een wetsvoorstel is ingediend (zie onze nieuwsbrief van februari). Volgens plan zou dit register, eveneens bedoeld als middel tegen financieel-economische criminaliteit, moeten worden 'geladen' op basis van officiële akten en beheerd door de Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie, i.c. de notarissen.

Bronnen: advocatenmagazine.sdu.nl, fondsnieuws.nl, internetconsultatie.nl. Tevens met (veel) dank aan Van Ewijk Estate Planning.

[Naar boven](#)

Duitse superbatterij voor opslag groene stroom

Binnenkort starten Eneco en Mitsubishi Corporation in de Duitse deelstaat Sleeswijk-Holstein met de bouw van EnspireME, de tot nu toe grootste batterij van Europa. Deze dient voor het opslaan van de overproductie van wind- en (in mindere mate) zonne-energie. In dit deel van Duitsland is de Energiewende zichtbaar aanwezig in de vorm van duizenden windturbines. Deze leveren nu al een aanzienlijk percentage van de voor het lichtnet benodigde energie, maar zijn voor de opslag van piekproductie nog aangewezen op kolen- en gascentrales. De superbatterij kan deze back-up rol straks overnemen, wat gunstig is voor de eigenaren van de windparken; deze kunnen de opgeslagen windenergie dan op het voordeligste moment aanbieden aan de markt. In Sleeswijk-Holstein komt windenergie samen vanuit Denemarken, het Duitse deel van de Noordzee en het Noord-Duitse vasteland. Door de batterij naast een al bestaand transformatorstation te bouwen, kan 'blindverlies' van energie worden voorkomen. De batterij is een lithium-ion systeem met een vermogen van 48 megawatt en een opslagcapaciteit van 50 MWh; dit staat ongeveer gelijk aan het gemiddelde dagelijkse energieverbruik van 5.300 Duitse huishoudens. Naar verwachting kan de batterij al eind 2017 in gebruik worden genomen.

Bron: duurzaamnieuws.nl

[Naar boven](#)

Levenstestament belet meerderjarigenbewind

Een recente uitspraak van de rechtbank Noord-Holland laat treffend zien

hoe ingeburgerd het levenstestament raakt in de rechtsspraak. Het ging om een vrouw, die bij de kantonrechter een verzoek had ingediend om het vermogen van haar moeder onder bewind te stellen, omdat deze niet meer in staat was haar eigen belangen te behartigen. De rechter wees het verzoek af. De reden? Nog maar een half jaar vóór het verzoek had de moeder een levenstestament laten opstellen *"om te voorkomen [...] dat over mijn goederen beschermingsbewind [...] wordt ingesteld."* Volgens de kantonrechter waren er in dit geval geen omstandigheden die het uitspreken van een bewind zouden rechtvaardigen. De door de vrouw aangevoerde onmin met de andere gevolmachtigde (eveneens een kind van moeder), kunnen hier niet toe worden gerekend. Als één van beide gevolmachtigden zich niet houdt aan de bepalingen van het levenstestament, zijn er andere manieren om het geschil op te lossen. Het instellen van een bewind vindt de rechter té zeer ingaan tegen de nadrukkelijk door moeder bij de notaris vastgelegde wens, zeker gezien het korte tijdsverloop tussen opstelling van het levenstestament en het verzoek daarvan af te wijken.

Met dank aan Van Ewijk Estate Planning.

[Naar boven](#)

AFM anticipeert op afloop aflossingsvrije hypotheek

De Autoriteit Financiële Markten wil méér huiseigenaren met een aflossingsvrije hypotheek aanzetten tot vervroegd aflossen. Dit bleek vorige week donderdag bij de presentatie van het jaarverslag over 2016. De plannen volgen op waarschuwingen van De Nederlandsche Bank (DNB) en het Internationaal Monetair Fonds (IMF), die allebei bezorgd zijn over het grote aantal aflossingsvrije hypotheeklen die over een jaar of tien aflopen. Veel consumenten lijken zich daarop onvoldoende voor te bereiden. Zij realiseren zich vaak niet dat zij aan het eind van de looptijd van hun hypotheek hun schuld moeten aflossen of herfinancieren. Volgens DNB gaat het om 1,1 miljoen gevallen, samen goed voor een schuld van 360 miljard euro. Dat is rond de 55% van de hypotheekschuld van Nederlandse huishoudens. Van de hypotheekhouders lost 27% nooit iets af en 52% slechts een deel. DNB ziet 50-plussers als risicogroep. Voor veel van hen loopt de hypotheek af tussen 2025 en 2035, maar bestaat

er veel onzekerheid over de rente, de herfinancieringsvoorwaarden en de huizenprijzen tegen die tijd. Het IMF is bang dat de golf van rond 2030 aflopende hypotheeklen kan leiden tot massale verkoopdrang, omdat de bewoners de hogere maandlasten niet meer kunnen betalen.

Bronnen: afm.nl, fd.nl

[Naar boven](#)

Consumptie en vertrouwen hoger, werkloosheid lager

Vandaag kwam het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) met opnieuw positieve cijfers over de werkgelegenheid, het consumentenvertrouwen en de consumptie van gezinnen. De werkloosheid daalde de laatste drie maanden met gemiddeld 6.000 per maand. In maart waren 463.000 mensen zonder werk, wat neerkomt op 5,1% van de beroepsbevolking. Het aantal mensen met een nieuwe baan steeg in dezelfde periode met gemiddeld 14.000 per maand. Het consumentenvertrouwen staat nu op het hoogste peil in 16 jaar. Het steeg deze maand met 2 punten naar 26, een waarde die sinds februari 2001 niet meer is gemeten. Het consumentenvertrouwen ligt nu ver boven het gemiddelde over de afgelopen 20 jaar (-3). De hoogste stand ooit (36) werd gemeten in januari 2000, de laagste stand (-41) dateert uit maart 2013. Het hogere vertrouwen vertaalt zich volgens het CBS ook in een hogere consumptie. Nederlanders gaven afgelopen februari 0,8% méér uit dan in dezelfde maand vorig jaar. Er werd met name meer besteed aan voeding en woninginrichting. Vorige week al meldde het CBS dat het bruto binnenlands product, een goede weergave van de omvang van de economie, het laatste kwartaal van 2016 met 0,6% was toegenomen ten opzichte van het derde kwartaal. Ten opzichte van het laatste kwartaal van 2015 bedroeg de plus zelfs 2,5%. De groei komt vooral op het conto van de gezinsconsumptie en de export.

Bron: cbs.nl

[Naar boven](#)

Heeft u tips, vragen of opmerkingen laat het ons weten.

Telefoon +31 23 531 01 85 Bereikbaar op werkdagen van 9.00 tot 17.00 uur.

[Afmelden voor de nieuwsbrief](#)